

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **MUDr. M. D.**, narozená dne X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237154-911,
a ze dne 4. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237185-911,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237154-911, se zamítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237185-911, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237154-911 (dále jen „**napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí**“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 3. 9. 2024, č. j. 54612/2024/AAE (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí**“).

Prvostupňovým rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí správní orgán prvního stupně nepřiznal žalobkyni příspěvek na živobytí na základě žádosti ze dne 19. 8. 2024.

2. Dále se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237185-911 (dále jen „**napadené rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení**“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 13. 9. 2024, č. j. 57312/2024/AAE (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení**“). Prvostupňovým rozhodnutím ve věci doplatku na bydlení správní orgán prvního stupně nepřiznal žalobkyni doplatek na bydlení na základě žádosti ze dne 19. 8. 2024.

II. Podstatný obsah žaloby

3. Žalobkyně v podané žalobě předně uvedla, že obě napadená rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná a obsahují nepravdivé peněžní částky, které nesouhlasí s částkami uvedenými v jednotlivých potvrzeních. Příjmy tak nebyly spočítány správně. Nepochopila také, jaký názor zastává správní orgán prvního stupně a žalovaný.
4. Namítla, že v napadeném rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí jsou určené přiměřené náklady na bydlení neúměrně nízké. Jen za spotřebu plynu platí zálohy ve výši necelých 6 000 Kč. Za tak nízkou částku nákladů na bydlení není možné sehnat v Praze nájemní bydlení pro dvě dospělé osoby, a ještě zaplatit spotřebu plynu, vody a elektřiny. Dále podotkla, že nepochopila, proč žalovaný v rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení posuzoval její finanční poměry právě a pouze ve dnech 1. 8. 2024 a 31. 8. 2024 z celého rozhodného období.
5. Následně žalobkyně poznamenala, že není zřejmé, za jaké měsíce a v jaké výši byl započítán její starobní důchod. Dodala, že v měsíce červnu jí nebyla žádná částka na její bankovní účet připsána a ani jiným způsobem nebyl důchod vyplacen. Starobní důchod by podle ní měl být v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pomoci v hmotné nouzi**“) započítán v rozhodném období pouze v měsících, v nichž byl skutečně vyplacen. Rozhodné je datum skutečné výplaty.
6. Rovněž žalobkyně rozporovala tvrzení o dostatku finančních prostředků v napadeném rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení. Upozornila, že výši finančních prostředků na jejím bankovním účtu zásadně ovlivnily dvě příchozí platby starobního důchodu, neboť v srpnu 2024 jí byl starobní důchod vyplacen dvakrát. Žalovaný tak velmi nespravedlivě a neobjektivně posoudil stav jejího finančního majetku. Skutečnost, že má bankovní účet (s určitým zůstatkem) podle ní není důvodem pro nepřiznání dávky. Za nepravdivé označila i tvrzení o možnosti zajištění výživy a ostatních základních potřeb. Poukázala na to, že výdaje na bydlení činily v srpnu 2024 celkem 17 590 Kč. Měsíční starobní důchod přitom činil 22 096 Kč. Zbývalo jí tak pouze 4 500 Kč na nákup nezbytných dietních potravin, léků, ovoce a zeleniny i hygienických potřeb. Podotkla, že v srpnu 2024 byly její náklady na bydlení nižší, protože nebyla zaplácena měsíční záloha na spotřebu plynu (necelých 6 000 Kč).
7. Taktéž žalobkyně namítla, že v obou napadených rozhodnutích chybí vysvětlení, proč se žalovaný nezabýval jejími námitkami ohledně úbytku majetku ani dalšími odvolacími námitkami. Dále uvedla, že je jí již X let, trpí zdravotními problémy a pobírá starobní důchod. Není tedy zřejmé, proč není ani v jednom z napadených rozhodnutí

považována za osobu v hmotné nouzi. Měla by přitom být na základě ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi považována za takovou osobu automaticky. Je proto nadbytečné hodnotit další podmínky pro splnění ostatních kritérií pro osoby v hmotné nouzi. Domnívala se, že patří do skupiny tzv. chráněných osob.

8. Závěrem podané žaloby žalobkyně uvedla, že doplatek na bydlení jí měl být od srpna 2024 přiznán v měsíční výši nejméně 17 333 Kč a příspěvek na živobytí v měsíční výši nejméně 3 046 Kč. Měla být automaticky považována za chráněnou osobu v hmotné nouzi, protože je nepřiznání příspěvku na živobytí v rozporu se zákonem. Doplnila také svůj výpočet měsíční výše doplatku na bydlení, odůvodněných nákladů na bydlení, příjmů a příspěvku na živobytí.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření v souvislosti s příspěvkem na živobytí podotkl, že správní orgány vysvětlily, jaké hodnoty do výpočtu zohlednily. Příjem žalobkyně byl započten ve výši 70 % starobního důchodu. V případě společně posuzované osoby byl příjem započten ve výši 0 Kč. Přiměřené náklady na bydlení pak byly stanoveny v maximální možné výši 35 % příjmů. K námitce žalobkyně, že neobdržela v červnu 2024 starobní důchod, poznamenal, že starobní důchod je jí pravidelně vyplácen. Pokud výplatní termín připadne na den pracovního volna, je jí důchod zaslán před tímto dnem. Vzhledem k výplatnímu termínu 2. den v měsíci se v některých případech může jednat i o předchozí kalendářní měsíc. Situaci, kdy k výplatě došlo technicky den před začátkem kalendářního měsíce, podle něj nelze považovat za podstatný pokles příjmů. V této souvislosti odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2024, č. j. 13 Ad 19/2024-35.
10. Posléze žalovaný podotkl, že částka živobytí žalobkyně byla stanovena v maximální možné výši s připočtením nákladů na dietní stravování. Vzhledem k tomu, že příjmy společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení byly v rozhodném období vyšší než částka živobytí, nárok na dávku nevznikl.
11. Pokud jde o doplatek na bydlení, žalovaný uvedl, že žalobkyně nesplnila podmínku ustanovení § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť jí nebyl přiznán příspěvek na živobytí. Ovšem vzhledem k tomu, že 1,3násobek částky živobytí byl vyšší než započtený příjem, bylo možné dávku přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Při hodnocení těchto poměrů vzaly správní orgány v úvahu výši finančních prostředků na účtu žalobkyně a společně posuzované osoby. Uvážily přitom, že celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení mohou tyto prostředky zaručit zajištění výživy a ostatních základních potřeb v aktuálním kalendářním měsíci. Dávka proto nebyla přiznána. Doplnil, že doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je dávkou fakultativní a její přiznání závisí na správním uvážení. Meze tohoto správního uvážení nebyly překročeny. Na základě výše uvedeného tak navrhl zdejšímu soudu, aby podanou žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu týkajícího se řízení o příspěvku na živobytí zjistil zdejší soud následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.

13. Správnímu orgánu prvního stupně byla dne 19. 8. 2024 doručena žádost žalobkyně o příspěvek na živobytí. Jako společně posuzovanou osobu uvedla žalobkyně pana P. D., nar. X. Ve správním spisu pak byla založena řada podkladů týkající se této žádosti.
14. Mimo jiné se jednalo o výpisy bankovního účtu žalobkyně, ze kterých se podává, že žalobkyni byla dne 30. 4. 2024 připsána na bankovní účet částka 22 096 Kč s popisem „Důchod starobní od 2. 5. 2024 do 1. 6. 2024“. Dne 31. 5. 2024 pak byla připsána částka 22 096 Kč s popisem „Důchod starobní od 2. 6. 2024 do 1. 7. 2024“ a dne 1. 7. 2024 částka 22 096 Kč s popisem „Důchod starobní od 2. 7. 2024 do 1. 8. 2024“. Rovněž z těchto výpisů vyplývá, že v červnu 2024 nebyl na bankovní účet starobní důchod připsán. Z výpisů z účtů a dokladů o výši měsíčních příjmů pana P. D. vyplývá, že ten v období května až července 2024 žádné příjmy neměl. V rámci formuláře „Informace o užíváním bytu (obývaném prostoru)“ ze dne 18. 8. 2024 pak žalobkyně uvedla výši měsíčního nájemného 14 570 Kč a výši měsíčních nákladů na ostatní služby spojené bezprostředně s užíváním bytu 1 760 Kč.
15. Správní orgán prvního stupně poté, co vyrozuměl žalobkyni o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, vydal prvostupňové rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí. V jeho odůvodnění mimo jiné uvedl, že společně posuzovanými osobami jsou žalobkyně a pan P. D. Vyšel z toho, že v srpnu 2024 činily náklady na bydlení celkem 21 240 Kč. Žalobkyně byla v rozhodném období (květen, červen a červenec 2024) příjemcem starobního důchodu ve výši 22 096 Kč měsíčně, přičemž jiné příjmy neuvedla a k poklesu příjmů nedošlo. Společně posuzovaná osoba byla od 16. 3. 2024 vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a v rozhodném období žádný příjem neměla. Příjem společně posuzovaných osob ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi činil 15 467,20 Kč. Příjem ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi pak činil 10 053,68 Kč. Tato částka byla stanovena jako rozdíl mezi příjmem společně posuzovaných osob a částkou přiměřených nákladů na bydlení v maximální možné výši, tedy 35 % příjmů společně posuzovaných osob, neboť odůvodněné náklady na bydlení jsou vyšší než tato částka. Částka živobytí společně posuzovaných osob podle správního orgánu prvního stupně činila 9 748 Kč, k čemuž uvedl i podrobný výpočet. Jelikož tedy příjem společně posuzovaných osob podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi převyšoval jejich částku živobytí, nebyly splněny podmínky ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Nárok na příspěvek na živobytí tak žalobkyni nevznikl.
16. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. V něm namítla, že nerozumí na základě jakých podkladů dospěl správní orgán prvního stupně k závěru o přiměřených nákladech na bydlení. Jedná se podle ní o neúměrně nízkou, nesmyslnou a neadekvátní hodnotu. Zmínila, že správní orgán prvního stupně také uvedl nesprávné částky za plyn. Rovněž podotkla, že uvedené částky starobního důchodu neodpovídají částkám v dokumentech a není pravda, že jsou pravidelně vypláceny. Částka příjmu společně posuzovaných osob podle ní nebyla vypočítána správně. Také nenašla žádné vyjádření k tomu, že v červenci 2024 nastal pokles jejího majetku o cca 6 000 Kč a v červnu 2024 dokonce o cca 30 000 Kč. Správní orgán prvního stupně nezohlednil úbytek jejího majetku a řádně neposoudil nedostatek finančních prostředků na zabezpečení základních životních potřeb.
17. O podaném odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí. V něm uvedl, že rozhodné období pro účely zjišťování příjmu se týká měsíců

května, června a července 2024, a to podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyně byla v těchto měsících příjemcem starobního důchodu ve výši 22 096 Kč, který se započítává podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 70 %. Výše důchodu vyplaceného za uvedené měsíce pak souhlasí s výpisy z bankovního účtu. Nelze proto přisvědčit žalobkyni, že správní orgán prvního stupně zohlednil starobní důchod v nesprávné výši. Společně posuzovaná osoba pak žádný příjem v daných měsících neměla. Dále žalovaný potvrdil závěr správního orgánu prvního stupně ohledně příjmu podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Vysvětlil rovněž, že byly zohledněny přiměřené náklady na bydlení v maximální možné výši 35 % z příjmů společně posuzovaných osob. Nelze podle něj odečítat celkové náklady s užíváním bytu. Správní orgán prvního stupně tak postupoval správně, když podrobně nezkoumal všechny výdaje, které společně posuzované osoby vynaloží na své živobytí. Následně potvrdil i závěry správního orgánu prvního stupně ohledně částky živobytí společně posuzovaných osob. Uzavřel, že nárok na příspěvek na živobytí v případě žalobkyně nevznikl, neboť příjem společně posuzovaných osob převyšuje jejich částku živobytí.

18. Ze správního spisu týkajícího se řízení o doplatku na bydlení pak zdejší soud zjistil nad rámec výše uvedeného tyto další skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
19. Správnímu orgánu prvního stupně byla dne 19. 8. 2024 doručena žádost žalobkyně o doplatek na bydlení. Jako společně posuzovanou osobu uvedla žalobkyně pana P. D., nar. X. Ve správním spisu pak byla založena řada podkladů týkající se této žádosti.
20. Mimo jiné se jednalo o fotokopii žalobkyní vyplněného formuláře „Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech“ ze dne 18. 8. 2024, v němž žalobkyně uvedla, že je vlastníkem nemovitosti sloužící k bydlení nebo rekreaci v podobě zahrady o výměře X m². V rámci části týkající se finančních prostředků pak zaškrtnula i políčko „cenné papíry“. K tomu zaslala výstup z webových stránek katastru nemovitostí ze dne 19. 10. 2023 s informacemi o uvedeném pozemku. Z výpisu z účtu žalobkyně za srpen 2024 se pak podává, že počáteční zůstatek činil 62 439,63 Kč a konečný zůstatek činil 77 197,37 Kč. Žalobkyni byl v průběhu tohoto měsíce vyplacen dvakrát starobní důchod (1. 8. 2024 na období od 2. 8. 2024 do 1. 9. 2024 a 30. 8. 2024 na období od 2. 9. 2024 do 1. 10. 2024) a příspěvek na péči, celkem 45 072 Kč. Z účtu pak tento měsíc odešlo 30 314,26 Kč (výběry z bankomatu, elektřina, telefon, nájemné, televizní a rozhlasový poplatek, pojištění, nákup podílových fondů za 600 Kč, poskytnutí náhradní debetní karty, poplatky za výpisy z účtu). Z výpisu z bankovního účtu společně posuzované osoby za období od 31. 7. 2024 do 2. 9. 2024 pak vyplývá, že počáteční zůstatek činil 14 958,28 Kč a končený zůstatek činil 1 513,42 Kč. Na bankovní účet nebyly v tomto období připsány žádné částky.
21. Správní orgán prvního stupně poté, co vyrozuměl žalobkyni o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, vydal prvostupňové rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení. Podotkl, že žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na živobytí, neboť příjem společně posuzovaných osob převyšoval jejich částku živobytí, pročez žalobkyně nesplnila podmínku nároku na doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 1 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Následně provedl výpočet příjmů a částky živobytí společně posuzovaných osob jako v případě prvostupňového rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí. Dovodil, že příjem společně posuzovaných osob nepřevyšuje 1,3násobek jejich částky živobytí, pročez lze žalobkyni přiznat doplatek na bydlení dle ustanovení § 33

odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Zjišťoval proto skutečný stav majetkových poměrů společně posuzovaných osob v měsíci podání žádosti o dávku. Shrnl údaje o počátečním a konečném zůstatku vyplývající z výpisů z bankovních účtů žalobkyně a společně posuzované osoby. Podotkl také, že žalobkyně má nemovitý majetek v obci X a cenné papíry – podílové listy OPTIMUM. Již z výše zůstatku na bankovním účtu žalobkyně však bylo zřejmé, že společně posuzované osoby mají v rozhodném období dostatečné prostředky na úhradu základních životních potřeb i nákladů na bydlení. Uzavřel tedy, že celkové sociální a majetkové poměry byly na překážku přiznání doplatku na bydlení. Žalobkyně tedy nesplnila podmínky ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

22. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. V něm nejprve uvedla v zásadě shodnou argumentaci jako v případě odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí. Dodala, že v měsících červnu, červenci a srpnu došlo k poklesu synova majetku o velkou částku, když z jeho bankovního účtu odešlo více peněz, než přišlo. Nechápala, proč po ní správní orgán prvního stupně požaduje výpisy z bankovního účtu, když vůbec nezohlednil úbytek finančního majetku. Namítla, že správní orgán prvního stupně si také protiřečí, když podle jednoho tvrzení jí dávku přiznal a podle jiného jsou celkové majetkové poměry na překážku přiznání dávky. Nebylo jí také zřejmé, proč byl nárok posuzován na základě zůstatku na bankovním účtu ke dni 31. 8. 2024. Podotkla rovněž, že její starobní důchod sotva pokryje nezbytné základní náklady na bydlení. Také se vyjádřila, že správní orgán prvního stupně nerespektoval názor žalovaného. Ten totiž v jiném rozhodnutí uvedl, že spadá do výjimek ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgán prvního stupně by měl zohlednit její věk i zdravotní stav, neboť patří do skupiny chráněných osob.
23. O podaném odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. V něm poukázal na podmínky upravené v ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zopakoval, že žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na živobytí. Poznamenal, že při hodnocení nároku na doplatek na bydlení vycházel správní orgán prvního stupně z příjmu a částky živobytí použitých v řízení o příspěvku na živobytí. Dovodil také, že 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob je vyšší než jejich příjem. Zdůraznil však, že doplatek na bydlení lze podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Rekapituloval také zůstatky na bankovních účtech společně posuzovaných osob. Uzavřel, že celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou takové, že jim mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění jejich výživy a ostatních základních osobních potřeb, jelikož v měsíci posuzování nároku disponovali dostatkem finančních prostředků.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu dotčeném žalobou, jakož i řízení, která jejich vydání předcházela, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán podle ustanovení § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právní stavu, který tu byl v době rozhodování

- správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodoval bez nařízení jednání, neboť žalobkyně i žalovaný výslovně s takovým postupem souhlasili. Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
25. Ještě před hodnocením věci samé je na místě poznamenat, že žalobkyně v podání ze dne 19. 1. 2025 uvedla, že dává zdejšímu soudu na zvážení, zda je nezbytné její právní zastoupení. Vzhledem k tomu, že soud bude zřejmě rozhodovat bez jednání, považovala hrazení soudem bezplatného právního zastoupení za nevhodné. Zdejší soud sice vyzval žalobkyni k vyplnění formuláře „Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce“. Podání nicméně nevyhodnotil jako jednoznačnou žádost o ustanovení zástupce. Žalobkyně byla schopna zformulovat správní žalobu splňující všechny nezbytné náležitosti po formální i obsahové stránce a svá tvrzení řádně doložila. Zároveň žalobkyně vedla nebo vede u zdejšího soudu řadu řízení v obdobných případech s obdobnou argumentací. Dříve jí byl zástupce ustanovován, později však zdejší soud svou praxi přehodnotil, když uzavřel, že žalobkyně nesplňuje podmínku nezbytnosti ochrany práv (např. usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2023, č. j. 13 Ad 18/2023-31, č. j. 27. 11. 2023, 16 Ad 22/2023-31), neboť je schopna zformulovat své námítky proti napadeným rozhodnutím. I v tomto případě je z žaloby zcela zřejmé, v čem žalobkyně spatřuje pochybení správního orgánu, i jakého rozhodnutí soudu se domáhá, přičemž k žalobě doložila též důkazy ke své argumentaci.
26. V posuzované věci žalobkyně brojila proti rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí a také proti rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení. Zdejší soud se tak nejprve zabýval přezkumem **napadeného rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí**. Vycházel přitom z následujících ustanovení právních předpisů.
27. Podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *se osoba nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24).*
28. Podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *se pro účely tohoto zákona za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění, příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplácených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů.*
29. Podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *se příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak*

maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

30. Podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi je rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud však došlo u osoby nebo alespoň u jedné ze společně posuzovaných osob k podstatnému poklesu příjmu, a podstatný pokles příjmu v aktuálním kalendářním měsíci nadále trvá, rozhodné období počíná kalendářním měsícem, ve kterém k podstatnému poklesu příjmu došlo, nejdříve však kalendářním měsícem, který o 2 kalendářní měsíce předchází aktuálnímu kalendářnímu měsíci a končí aktuálním kalendářním měsícem; za podstatný pokles příjmu se považuje snížení nebo ztráta měsíčně se opakujícího příjmu alespoň o jednu třetinu, a to zejména příjmu z výdělečné činnosti, z podpory v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci, z rodičovského příspěvku nebo z dávek nemocenského pojištění.
31. Podle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na příspěvek na živobytí osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.
32. Žalobkyně namítala v prvé řadě nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí. V tomto ohledu zdejší soud podotýká, že otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud ve své judikatuře. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neuvede-li správní orgán konkrétní důvody, o které své rozhodnutí opírá, a nevypořádá-li se s námitkami a argumentací účastníka řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Kupř. v rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 8 As 170/2016-86, Nejvyšší správní soud uvedl: „V obecné rovině lze k otázce nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí podotknout, že nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o oprávněm prostředku se všemi uplatněnými námitkami, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje pouze obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. 6 A 48/1992-23, nebo rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2008, č. 8 Afs 66/2008-71, a ze dne 17. 1. 2013, č. 1 Afs 92/2012-45).“
33. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí nicméně není projevem nenaplněné představy o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno. Jedná se o objektivní překážku, která znemožňuje napadené rozhodnutí přezkoumat. Musí být tedy vykládána jako skutečná nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí kvůli nemožnosti zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2023, č. j. 7 As 113/2022-32, ze dne 8. 11. 2024, č. j. 5 As 200/2023-51, či ze dne 6. 12. 2024, č. j. 10 As 195/2024-33). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost tak je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, u nichž pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2024, č. j. 5

- As 341/2022-35, a ze dne 30. 9. 2024, č. j. 6 As 181/2024-29). To se v posuzované věci nestalo. Správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky upravené ve shora citovaném ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, protože jí nárok na příspěvek na živobytí nevzniká. Tento svůj závěr přitom náležitě vysvětlily a odůvodnily, když podrobně a přehledně popsaly veškeré výpočty, podle kterých dospěly k tomu, že příjem žalobkyně a společně posuzované osoby je vyšší než jejich částka živobytí. Správní orgány také nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou a všemi jejími aspekty, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, a ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38). To žalovaný učinil, když řádně zdůvodnil, proč žalobkyni nárok na příspěvek na živobytí nevznikl. Zdejší soud tedy napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí nepřezkoumatelným neshledal.
34. Co se týče dalších námitek žalobkyně, zdejší soud v první řadě předesílá, že podmínky pro nárok na příspěvek na živobytí stanoví výše citované ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Je tudíž třeba zkoumat právě splnění podmínek upravených v tomto ustanovení. Nárok na příspěvek na živobytí má tedy pouze osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.
35. Správní orgány přitom splnění těchto podmínek náležitě posoudily. Správně určily rozhodné období pro zjišťování rozhodného příjmu v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jednalo se o období měsíců květen, červen a červenec 2024, neboť žádost byla podána v srpnu 2024. To ostatně žalobkyně žádným konkrétním způsobem nerozporovala.
36. Při zjišťování příjmů společně posuzovaných osob vyšly správní orgány z toho, že v rozhodném období byl žalobkyni řádně vyplácen starobní důchod na každý měsíc ve výši 22 096 Kč. Tato výše přitom odpovídá i žalobkyní předloženým výpisům z účtu a není tak pravdou, že by nesouhlasila s částkami uvedenými v předložených dokumentech. Dále v souvislosti s výpočtem příjmu žalobkyně namítala, že její příjmy byly vypočítány chybně, když v červnu 2024 starobní důchod neobdržela, přičemž příjmy ze starobního důchodu by měly být započítány v měsících, v nichž byly vyplaceny. Tomuto názoru nicméně nelze přisvědčit. Již v rozsudku ze dne 25. 1. 2024, č. j. 13 Ad 18/2023-50, dospěl zdejší soud v souvislosti s obdobnou námitkou stejné žalobkyně k závěru, že „*sama žalobkyně v žalobě popřela, že by jí důchod za měsíc říjen nebyl vyplacen, neboť konstatovala, že výplata starobního důchodu za období říjen 2022 proběhla dne 30. 9. 2022. Pro účely dávky je rozhodné, že byl starobní důchod přiznán na období říjen 2022 a vyplacen v období časově blízkém tomuto termínu. Započtení starobního důchodu žalobkyně ve výši 18 580 Kč byl tedy správný postup.*“ (Tento názor pak zopakoval i v rozsudcích ze dne 30. 10. 2024, č. j. 13 Ad 19/2024-35, ze dne 30. 10. 2024, č. j. 13 Ad 20/2024-38, ze dne 30. 10. 2024, č. j. 13 Ad 23/2024-29, či ze dne 27. 12. 2024, č. j. 20 Ad 5/2024-33).
37. Zdejší soud přitom nevidí důvod se od těchto závěrů v nyní posuzované věci odchýlovat. Jak případně podotkl žalovaný ve svém vyjádření, pokud je výplatní termín důchodu nastaven ke 2. dni v měsíci, pak může dojít k tomu, že důchodce obdrží důchod ještě

v předchozím měsíci. Žalobkyně nijak nepopřela, že by jí nebyl starobní důchod vyplácen na každý měsíc včetně měsíce června 2024. Podle předložených výpisů z účtu jí byl vyplácen starobní důchod na období od 2. 5. 2024 do 1. 6. 2024 dne 30. 4. 2024, starobní důchod na období od 2. 6. do 1. 7. 2024 dne 31. 5. 2024 a starobní důchod na období od 1. 7. 2024 do 2. 8. 2024 dne 1. 7. 2024. Starobní důchod za období od 2. 6. 2024 do 1. 6. 2024 byl tedy žalobkyni vyplácen již 31. 5. 2024, přičemž tento den taktéž spadá do rozhodného období. Správným postupem pak bylo i započtení starobního důchodu za období od 2. 5. 2024 do 1. 6. 2024 do rozhodného příjmu, který sice byl žalobkyni vyplácen již 30. 4. 2024, avšak přiznán byl právě na období května 2024 a vyplácen v období časově blízkém tomuto termínu, což je pro účely dávky rozhodné. Do rozhodného příjmu tak žalovaný správně zahrnul tři výplaty starobního důchodu žalobkyně, které započítal v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 70 %. Osoba společně posuzovaná pak žádný příjem v rozhodném období neměla. Průměrný příjem společně posuzovaných osob ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi tak činil 15 467,20 Kč.

38. Dále bylo třeba vypočítat příjem pro účely příspěvku na živobytí podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Podle tohoto ustanovení se *příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob.* Správní orgány vyšly v tomto ohledu z toho, že odůvodněné náklady na bydlení společně posuzovaných osob byly vyšší, než částka odpovídající 35 % z jejich příjmu ve výši 15 467,20 Kč. Od tohoto příjmu podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi tak odečetly právě přiměřené náklady na bydlení v maximální možné výši 35 % z 15 467,20 Kč, tedy 5 413,52 Kč. Příjem dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč.
39. Je přitom třeba shledat nedůvodnou i námitku, že zohledněné přiměřené náklady na bydlení jsou neúměrně nízké a neadekvátní. V tomto ohledu postačí odkázat na závěry vyjádřené Nejvyšším správním soudem kupř. v rozsudku ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79. V něm totiž Nejvyšší správní soud v jiné věci žalobkyně uvedl, že „*již v rozsudku ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018 - 32, Nejvyšší správní soud stěžovatelce vysvětlil, že zákon o pomoci v hmotné nouzi rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení (§ 34) a přiměřenými náklady na bydlení. Za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním městě Praze. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se přitom zohledňuje příjem, který je snížen o odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše přiměřených nákladů na bydlení. Jinými slovy, jsou-li odůvodněné náklady na bydlení vyšší než přiměřené náklady na bydlení, k rozdílu se při stanovení příjmu nepřiblíží. Příjem vypočtený podle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi tak nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující právní úpravu v § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují.“ (Srov. také např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27.) Tyto závěry*

jsou platné i v posuzované věci. Zákon o pomoci v hmotné nouzi neumožňuje zohlednit vyšší náklady na bydlení, jak požaduje žalobkyně. Pro účely výpočtu příjmu podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi nelze odečítat veškeré náklady, které v souvislosti s bydlením společně posuzované osoby hradí, ale je nutné respektovat maximální hranici stanovenou zákonodárcem. Správní orgány tak správně použily přiměřené náklady na bydlení v maximální možné výši 35 % příjmů společně posuzovaných osob, jak již bylo rozebráno výše.

40. Údaj o částce živobytí společně posuzovaných osob, ze kterého správní orgány vycházely, pak žalobkyně žádným způsobem v podané žalobě nerozporovala. Naopak i při svém výpočtu příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení vycházela ze stejné částky jako správní orgány (9 748 Kč). Jak již bylo uvedeno výše, je podmínkou pro nárok na příspěvek na živobytí, aby výše příjmu osoby v hmotné nouzi a společně posuzovaných osob podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi nedosahovala částky živobytí těchto osob. To v posuzované věci nenastalo, když příjem ve výši 10 053,68 Kč částku živobytí (9 748 Kč) převyšoval. Podmínky pro nárok na příspěvek na živobytí tak nebyly splněny. V tomto ohledu není relevantní ani tvrzení žalobkyně, že musí být automaticky považována za osobu v hmotné nouzi vzhledem ke svému věku a zdravotním obtížím. Skutečnost, že žalobkyně v důsledku vysokého věku nemůže být pouze z důvodu nesplnění podmínky výkonu pracovní činnosti nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání vyloučena z posouzení jako osoby v hmotné nouzi [§ 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi], totiž neznamená, že naplní podmínky pro přiznání dávky. Pro nárok na příspěvek na živobytí totiž musí být splněny podmínky stanovené zákonem. Podstatné tak je, že vzhledem k příjmům a částce živobytí nesplňuje podmínky ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi pro přiznání příspěvku na živobytí. V takovém případě nesmí správní orgány žádosti vyhovět. Zdejší soud proto neshledal v postupu správních orgánů spočívajícím v nepřiznání příspěvku na živobytí pochybení. Argumentací žalobkyně ohledně výpočtu správné výše příspěvku na živobytí se nezabýval, když ta nemůže nic změnit na závěru, že příspěvek na živobytí jí správně nebyl přiznán. Z uvedených důvodů tedy výrokem I. žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí zamítl.
41. Dále se tak zdejší soud zabýval žalobou podanou proti **napadenému rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení**.
42. Podle ustanovení § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *má nárok na doplatek na bydlení vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
43. Podle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *je podmínkou nároku na doplatek na bydlení získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob*

přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.

44. Žalobkyně i v souvislosti s tímto rozhodnutím namítala jeho nepřezkoumatelnost. Zdejší soud však ani v tomto případě závěry žalovaného nepřezkoumatelnými neshledal. Správní orgány ještě dostatečně odůvodnily nepřiznání doplatku na bydlení žalobkyni, neboť celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou takové, že jim mohou po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění výživy a ostatních základních potřeb. Podrobně a přehledně přitom znovu popsaly veškeré výpočty. Náležitě vyložily, z jakých podkladů vycházely při své hodnocení a jakými úvahami se řídily. Rovněž žalovaný dostatečným způsobem reagoval na tvrzení a námitky žalobkyně, když řádně zdůvodnil, proč žalobkyni nárok na doplatek na bydlení nevznikl.
45. Dále je na místě v obecné rovině podotknout, že i v případě doplatku na bydlení platí, že *„nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují.“* (Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018-24, srov. také např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32.)
46. Podmínky nároku na doplatek na bydlení upravuje mimo jiné i ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého postupovaly v posuzované věci i správní orgány. Toto ustanovení primárně podmiňuje nárok na doplatek na bydlení získáním nároku na příspěvek na živobytí. Jak již přitom bylo rozebráno výše, příspěvek na živobytí nebyl žalobkyni prvostupňovým rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí přiznán, neboť příjem společně posuzovaných osob ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi (10 053,68 Kč) přesahoval jejich částku živobytí (9 748 Kč). Odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí a žalobu proti němu zdejší soud důvodnou neshledal (viz argumentace výše).
47. Jelikož žalobkyně nezískala nárok na příspěvek na živobytí, nesplnila podmínku nároku na doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je ovšem možné předestřenou podmínku prolomit, pakliže příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl jejich částku živobytí, ale nepřesáhl 1,3násobek jejich částky živobytí. V takovém případě lze doplatek na bydlení přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Správní orgány dospěly k závěru, že příjem žalobkyně a společně posuzované osoby (ve výši 10 053,68 Kč) nepřesáhl 1,3násobek jejich částky živobytí (ve výši 12 672,40 Kč). Správně přitom vyšly z příjmů a částky živobytí použitých v případě příspěvku na živobytí. Posouzení splnění podmínek pro nárok na doplatek na bydlení podle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi totiž blízce souvisí s řízením o příspěvku na živobytí. Je spojeno zejména s otázkou příjmů a majetkových poměrů žadatele, která je primárně předmětem řízení o příspěvku na živobytí (srov. např. bod 15 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2023, č. j. 10 Ads 346/2022-27).
48. Podmínka, že příjem společně posuzovaných osob nepřesáhl 1,3násobek jejich částky živobytí tedy splněna byla. Správní orgány tak zkoumaly celkové sociální a majetkové

poměry společně posuzovaných osob v měsíci podání žádosti o doplatek na bydlení, tj. v srpnu 2024. Splnění uvedené podmínky je totiž pouze předpokladem pro to, aby mohlo nastoupit uvážení správního orgánu, zda doplatek na bydlení bude či nebude přiznán. Toto uvážení mají správní orgány dle zákona o pomoci v hmotné nouzi provést právě na základě posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů (§ 15 zákona o pomoci v hmotné nouzi).

49. Z doložených výpisů z bankovních účtů se podává, že počáteční zůstatek na bankovním účtu žalobkyně ke dni 1. 8. 2024 činil 62 439,39 Kč a konečný zůstatek ke dni 31. 8. 2024 činil 77 197,37 Kč. Podle výpisu z bankovního účtu společně posuzované osoby za období od 31. 7. 2024 do 2. 9. 2024 činil počáteční zůstatek 14 958,28 Kč a konečný zůstatek 1 513,42 Kč. Správní orgán prvního stupně rovněž zmínil, že žalobkyně vlastní nemovitý majetek a cenné papíry, což žalobkyně uvedla i ve svém prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech ze dne 18. 8. 2024.
50. Správní orgány správně posoudily situaci společně posuzovaných osob a dostatečným způsobem vysvětlily, proč jsou jejich majetkové poměry překážkou přiznání doplatku na bydlení, resp. proč mají za to, že společně posuzované osoby disponovaly dostatkem prostředků. Správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek zákona o pomoci v hmotné nouzi a soudu nepřísluší v této otázce dovozovat odlišné či opačné právní závěry. Po společně posuzovaných osobách lze spravedlivě žádat, aby zajistily svou výživu a ostatní základní osobní potřeby využitím finančních prostředků, které mají k dispozici na bankovních účtech, před žádostmi o dávky pomoci v hmotné nouzi. Správní orgány se správně zaměřily na aktuální majetkové poměry v srpnu 2024. Zdejší soud nerozumí argumentaci, že posouzení není objektivní, když byl zohledněn starobní důchod žalobkyně. Není vůbec zřejmé, proč by mělo hrát nějakou významnou roli pro posouzení celkových majetkových poměrů žalobkyně právě to, že zůstatek na bankovním účtu ke dni 1. 8. 2024 významně ovlivnila příchozí platba starobního důchodu. Starobní důchod je hlavním zdrojem příjmů žalobkyně a do jejích majetkových poměrů tak je třeba taktéž tyto prostředky zahrnout a není na místě je z tohoto posouzení vyloučit. Není ani pravdou, že by byly z hlediska majetkových poměrů hodnoceny pouze dva dny v srpnu 2024. Hodnoceny byly majetkové poměry žalobkyně za celý měsíc srpen, přičemž správní orgány vycházely z výpisu z účtu žalobkyně a upřesnily stav na bankovním účtu na začátku a konci tohoto měsíce. Pokud jde o starobní důchod vyplacený dne 30. 8. 2024, je pravdou, že se jednalo o platbu starobního důchodu na následující měsíc (období od 2. 9. 2024 do 1. 10. 2024). Nicméně i v případě nepřipsání této platby na účet žalobkyně předposlední srpnový den by finanční prostředky na jejím účtu byly stále dostatečné (55 101,37). Rozhodné z hlediska hodnocení majetkových a sociálních poměrů ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi by pak nebylo ani to, že v případě nepřipsání dvou plateb starobního důchodu by žalobkyně měla v srpnu 2024 na bankovním účtu zápornou bilanci. Není totiž relevantní, zda došlo ke zvýšení či snížení majetku nebo snad zda příjmy v daném měsíci pokryjí náklady na bydlení. Hodnotí se celkové poměry v daném měsíci, které byly v posuzované věci vzhledem k zůstatku na bankovním účtu žalobkyně evidentně takové, že i po úhradě nákladů na bydlení mohly společně posuzovaným osobám zaručit i zajištění výživy a ostatních základních potřeb. Důvodem pro nepřiznání doplatku na bydlení nebyla ani skutečnost, že žalobkyně vlastní bankovní účet. Rozhodné bylo, že na něm má dostatek finančních prostředků,

minimálně pokud byla posuzována situace v průběhu srpna 2024. Závěry správních orgánů v tomto směru je tedy taktéž třeba aprobeovat.

51. Nad rámec výše uvedeného je vhodné podotknout, že správní orgán prvního stupně zmínil v souvislosti s majetkovými poměry žalobkyně i nemovitý majetek v obci X a také cenné papíry. Byť se tímto majetkem již blíže nezabýval vzhledem k dostatečným prostředkům na bankovním účtu žalobkyně, jak sám uvádí, zdejší soud doplňuje, že správní soudy se vlastnictvím zahrady v obci X a chaty opakovaně zabývaly právě při hodnocení postupu podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákon o pomoci v hmotné nouzi. Soudy zdůraznily, že může-li osoba stav hmotné nouze překonat bez pomoci dávek, nelze tyto poskytnout. Teprve není-li to možné, nastupuje dobrodiní státu. Nejvyšší správní soud v minulosti uzavřel, že zmiňované nemovitosti nemají zanedbatelnou hodnotu. Zároveň je žalobkyně využívá k rekreačnímu účelu, nikoliv k bydlení. Není proto nespravedlivé po ní žádat, aby majetek využívala ke zvýšení příjmů ve smyslu § 11 zákona o pomoci v hmotné nouzi (srov. kupř. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Ads 369/2017-34, ze dne 24. 1. 2019, 7 Ads 396/2018-27, nebo ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47).
52. Pro úplnost je vhodné ještě dodat, že i v případě doplatku na bydlení není relevantní tvrzení žalobkyně, že musí být automaticky považována za osobu v hmotné nouzi vzhledem ke svému věku a zdravotním obtížím. Skutečnost, že žalobkyně v důsledku vysokého věku nemůže být pouze z důvodu nesplnění podmínky výkonu pracovní činnosti nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání vyloučena z posouzení jako osoby v hmotné nouzi [§ 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi], totiž neznamená, že naplní podmínky pro přiznání dávky.
53. Jak již bylo uvedeno výše, je třeba aprobeovat i závěr správních orgánů, že vzhledem k celkovým sociálním a majetkovým poměrům společně posuzovaných osob nebylo na místě žalobkyni doplatek na bydlení přiznat, a to v souladu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zdejší soud se již nezabýval argumentací žalobkyně ohledně výpočtu správné výše doplatku na bydlení, když ta nemůže nic změnit na závěru, že doplatek na bydlení jí správně nebyl přiznán. Z uvedených důvodů tedy výrokem II. zamítl i žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení.
54. Pro úplnost zdejší soud již pouze dodává, že považoval za nadbytečné i provádění dokazování žalobkyní doloženými dokumenty, když se z podstatné části jednalo o listiny ze správního spisu. Nadto skutková tvrzení žalobkyně nijak nerozporoval a vycházel z nich. Pro přezkum napadených rozhodnutí přitom postačovalo vycházet právě z těchto tvrzení a dokumentů založených ve správním spisu.

VI. Závěr a náklady řízení

55. Ze všech výše uvedených důvodů dospěl zdejší soud k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobkyní uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Žaloby proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodné.
56. O náhradě nákladů řízení rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, a proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný sice úspěšný byl, ale správní orgán nemá ve věcech pomoci

v hmotné nouzi právo na náhradu nákladů řízení, která by mu jinak podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náležela (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 17. září 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce